

Biblioteques de Barcelona

**Biblioteca – Ateneu cívic
TALLER MASRIERA
Programa funcional**

30/05/2024

SUMARI

1. Introducció
  - 1.1. Antecedents
  - 1.2. Estàndards de biblioteca pública i Mapa de lectura pública
2. El nou model de biblioteca pública.
  - 2.1. Repercussions del nou model en la construcció d'un nou equipament
    - 2.1.1. Accessibilitat
    - 2.1.2. Sostenibilitat i eficiència energètica
    - 2.1.3. Confortabilitat i disseny interior
    - 2.1.4. Autonomia i flexibilitat
3. Dimensió i distribució dels espais
  - 3.1. Quadre de superfícies
  - 3.2. Descripció de l'espai
  - 3.3. Àrees i serveis
4. La Col·lecció: el model de Biblioteques de Barcelona
  - 4.1. Concepte de col·lecció única: Préstec interbibliotecari
  - 4.2. Especialitzacions
  - 4.3. Fons documental de la Biblioteca Sofia Barat/Masriera
5. Àrea d'influència.
  - 5.1. Característiques de la població

1. Introducció

Com a principal servei cultural de proximitat, les Biblioteques de Barcelona, de titularitat municipal, tenen la missió de promoure la lectura i el coneixement, garantir l'accés a la informació i l'ús de les tecnologies, donar suport a l'aprenentatge i a la formació contínua, i possibilitar la cohesió social i el desenvolupament de les persones amb igualtat d'oportunitats a través de la participació i de les pràctiques culturals i creatives.

Les Biblioteques de Barcelona són agents clau de desplegament de les polítiques culturals i educatives als barris de Barcelona, en tant que faciliten a la ciutadania l'accés als recursos i programes culturals, i esdevenen alhora motors relacionals d'inclusió i acció comunitària al territori. Les biblioteques es converteixen en antenes que descentralitzen l'accés a la cultura de les grans institucions culturals, i alhora reconeixen i difonen les manifestacions culturals que es produeixen a cada territori, creant així noves centralitats territorials.

El model de servei de biblioteca pública a la ciutat de Barcelona es transforma del model d'accés als continguts a un model de biblioteca «obrador», on la ciutadania s'hi involucra i se situa al centre de la pràctica i l'expressió dels drets culturals. Espais on descobrir, on aprendre, on crear i on compartir.

Un **programa funcional** té l'objectiu de definir el model de biblioteca des del punt de vista de l'edifici i dels serveis que implementarà, i ser la base per a la gestió de les etapes del procés de construcció de la biblioteca. Per poder concretar les característiques dels diferents espais de la futura biblioteca cal, en primer lloc, iniciar un procés de reflexió amb els diferents agents implicats en la prestació dels serveis bibliotecaris i conèixer a fons les demandes i necessitats del territori. Tot just ara obrim aquest procés per al qual serà necessari la col·laboració dels agents del barri i, en especial, amb les entitats amb què compartirà edifici la biblioteca.

La dificultat present és la de definir uns espais i uns serveis tenint en compte la velocitat amb què evolucionen els usos i la tecnologia i sent conscients del temps que passarà des de que s'inicia el projecte per a la construcció de la biblioteca fins a la seva posada en marxa.

Per tant, és important remarcar la idea que aquest vol ser un document marc, orientatiu, que ens pot guiar en el desenvolupament del projecte però que ha de ser un document viu, obert i subjecte als canvis que experimenti la societat que ens envolta i de retruc les biblioteques. Serà imprescindible que l'equip d'arquitectes redactors del projecte entenguin aquest context i tinguin la flexibilitat necessària en les diferents fases de desenvolupament del projecte per adaptar-se a aquests possibles canvis.

1.1. Antecedents

El barri de la dreta de l'Eixample compta des de l'any 2002 amb la biblioteca Sofia Barat, emplaçada en un interior d'illa al carrer Girona. El projecte de trasllat de la biblioteca Sofia Barat respon a la proposta de distribució territorial dels equipaments bibliotecaris recollida en el *Pla director de Biblioteques de Barcelona 2030. Dret a la lectura, a l'accés a la informació i al coneixement. Foment de les pràctiques creatives i de la participació comunitària*. En aquest document, aprovat al Plenari del Consell Municipal de l'Ajuntament de Barcelona el 2022, es fa balanç de l'aplicació del Pla de biblioteques i s'estableix un full de ruta en relació amb la planificació de noves biblioteques, o dels trasllats d'algunes de les existents que no compleixen els estàndards que descriu el Mapa de Lectura Pública de Catalunya (2014).

El trasllat i ampliació de la biblioteca Sofia Barat es farà a l'edifici de l'Antic Taller Masriera, situat al carrer Bailèn 70-72, amb l'objectiu de convertir-lo en un nou equipament públic de proximitat que ajudi a pal·liar el dèficit d'equipaments que pateix la Dreta de l'Eixample. L'edifici, llargament reivindicat per les entitats veïnals i agents culturals del seu entorn, està inclòs en el Catàleg de Protecció del Patrimoni de la ciutat com a bé cultural d'interès local, amb un nivell de protecció B que afecta únicament el cos principal de l'edificació original.

És important destacar la singularitat de l'edifici on s'emplaçarà la biblioteca ja que, sens dubte, condicionarà la dimensió i distribució dels espais. Es tracta d'un edifici construït inicialment l'any 1882 però que posteriorment va patir diverses ampliacions, transformacions i canvis d'ús que van anar modificant l'estructura i espais originals. La seva singularitat s'ha tingut present en la redacció d'aquest programa funcional, ja que intenta adaptar-se a aquests condicionants plantejant el trasllat o creació d'aquells espais que pensem que millor poden encaixar.

L'encàrrec és projectar una biblioteca pública que permeti ampliar l'oferta de les biblioteques del Districte de l'Eixample adequant-les a les noves demandes i necessitats dels usuaris, amb una mirada de proximitat atenent a la realitat territorial. La nova seu estarà a només 250 metres de distància (4 minuts caminant) per tant l'àrea d'influència serà la mateixa i donarà servei als 44.105 habitants del barri de la Dreta de l'Eixample.

L'edifici acollirà, així mateix, els espais d'ús comú amb les entitats del barri, de manera que l'edifici acollirà tant l'activitat pròpia de la biblioteca i també la de les entitats culturals, convertint l'equipament en un ateneu cívic i cultural.

L'actuació al Taller Masriera planteja diverses oportunitats més enllà de l'ampliació del servei de biblioteca pública. Més espais per a la ciutadania:

- L'edifici ha d'integrar múltiples espais polivalents i interdisciplinars, que promoguin la participació de la ciutadania i converteixin l'equipament en un veritable Ateneu cívic.
- Els espais han de promoure la relació intergeneracional i la diversitat, així com els diferents usos polivalents simultanis, amb el màxim de flexibilitat i el mínim d'interferències sonores/físiques.
- Els espais han de ser el màxim d'oberts en el sentit que permetin el vincle i la relació interpersonal i comunitària, una mirada que ha d'estar alineada i cogestionada amb el teixit associatiu del barri.
- Els espais han de permetre l'augment del treball cooperatiu de les entitats i col·lectius del territori.
- L'espai de la Sala Studium, serà un espai amb programació artística. La biblioteca, atesa la història i els usos de l'edifici, podria treballar un fons i un projecte especialitzat en arts de l'espectacle i teatre.

1.2. Estàndards de biblioteca pública i Mapa de lectura pública

L'any 2007 la Generalitat de Catalunya va promoure la formulació d'uns nous estàndards de biblioteca pública¹, fruit del treball d'una comissió formada per tècnics especialitzats en diferents matèries de la Subdirecció General de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya, del Servei de Biblioteques de la Diputació de Barcelona i del Consorci de Biblioteques de

---

¹ Els nous estàndards de biblioteca pública de Catalunya, 2008 [en línia]. [Barcelona: Diputació de Barcelona : Generalitat de Catalunya, 2008] <https://biblioteques.gencat.cat/web/content/tematic/el-servei-de-biblioteques/linies-dactivitat/planificacio-bib/mapa-lectura-publica/documents/estandards_cat.pdf> [Consulta: 25/11/2023].

Barcelona. La missió va ser establir uns estàndards adequats a les necessitats dels serveis que han de prestar les biblioteques públiques al territori de Catalunya, basats en els estàndards internacionals, i amb aquests tres objectius fonamentals:

- Elaborar una proposta ambiciosa, però realista i assolible a mig termini.
- Dotar les diferents administracions, amb competències en matèria bibliotecària d'una eina de referència comuna que unifiqués els criteris per a la planificació i la gestió del servei bibliotecari.
- Revisar el repertori d'estàndards aplicats en l'elaboració del Mapa de la Lectura Pública i en els programes funcionals dels nous equipaments.

A partir d'aquest procés de reflexió i de la concreció de l'oferta dels serveis que han de prestar les biblioteques, es va dur a terme una actualització de l'adaptació dels estàndards al territori català a través del Mapa de Lectura Pública de Catalunya (2014). Els recursos dimensionats són: el fons, l'edifici i l'equipament (punts d'accés informàtic per al públic i punts de lectura), els recursos humans i les hores setmanals de servei.

Aquests estàndards, que han estat molt útils per fer el desplegament del mapa bibliotecari de la ciutat ara cal perfilar-los, actualitzar-los a partir de la transformació que estan fent les biblioteques en els seus usos; definir les relacions entre les diferents àrees les que preveien els estàndards i les noves que responen a les realitats actuals etc. A més, en funció de cada edifici, projecte, definir les millors ubicacions dins del conjunt de l'equipament, introduint les particularitats de cada ubicació d'acord al model de biblioteca impulsat, etc.

L'actual Sofia Barat amb una superfície de 535 m² no compleix amb els estàndards de biblioteca pública de Catalunya. Amb una àrea d'influència de més de 44.000 habitants i una densitat de 207 hab/ha, hauria de tenir uns 1.500 m² útils (uns 1.900 m² construïts). El trasllat al Taller Masriera permetria complir amb els estàndards de biblioteca pública de Catalunya.

2. Un nou model de biblioteca pública²

La construcció d'una nova biblioteca ofereix l'oportunitat d'implementar un nou model de biblioteques que aposti clarament per l'aprenentatge, la creació i la innovació, i que incrementi el seu valor social mitjançant la participació activa de la ciutadania. La missió de les biblioteques continua sent la de garantir l'accés lliure a la informació, al coneixement i la cultura, ser agent actiu en la promoció de la lectura i facilitar l'accés a la tecnologia i a la formació de tots els ciutadans. Però l'accés individual al coneixement i a la cultura s'ha de veure també complementat pel foment de la creativitat i per l'intercanvi de coneixements entre els usuaris.

L'aprenentatge informal està agafant cada cop més pes i a les biblioteques les persones interessades en certs temes, matèries o activitats podran venir-hi a adquirir noves habilitats i a compartir el que saben i el que han après amb altres persones. La biblioteca pot ser aquest espai de trobada, l'espai on la gent aprèn, crea i comparteix. Per això és imprescindible conèixer les necessitats de la comunitat, les sinergies de l'entorn i identificar els possibles aliats. Aquest projecte vol comptar des del seu inici amb la col·laboració i cooperació del veïnatge i de tots els agents culturals i entitats del barri.

---

² Document marc sobre el Model de Biblioteca XBM (Maig 2021). Àrea de cultura. Gerència de Serveis de Biblioteques. [en línia]: <https://www.diba.cat/es/web/biblioteques/model-xbm> [Consulta: 25/11/2023].

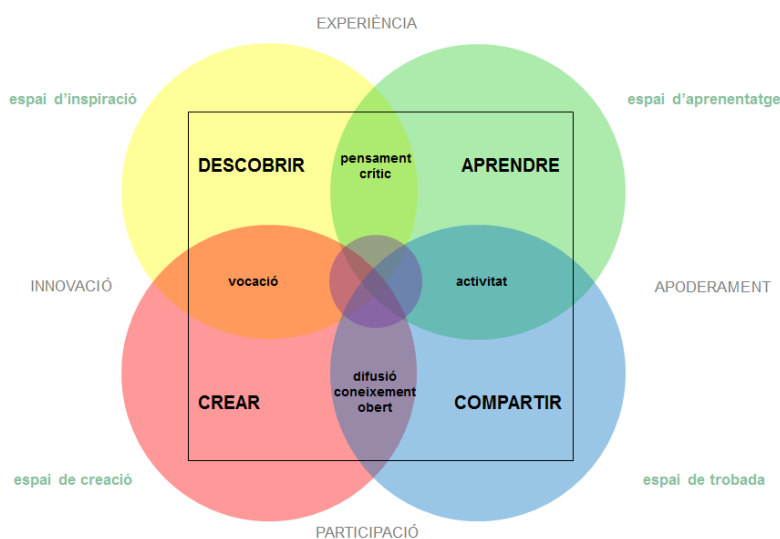
La biblioteca s'ha de concebre com un espai cada cop més relacional i obert a l'aprenentatge compartit, intergeneracional i divers, a l'experimentació i la innovació social, a la cocreació com a formes de transmissió de coneixement. Aquest és el projecte i el model de biblioteca que es vol aplicar.

A continuació s'apunten algunes idees que s'hauran de desplegar en el moment de tirar endavant el projecte. S'ha de treballar perquè la nova biblioteca esdevingui:

- Un espai de creació de projectes culturals i artístics.
- Un espai d'aprenentatge formal i informal, amb la tecnologia ocupant un paper central.
- Un espai de relació entre la comunitat, formació i d'intercanvi de coneixements i experiències, que permeti donar suport a l'ocupació, la lluita contra l'aïllament i la bretxa digital.
- Un espai dedicat al món del llibre, a l'escriptura i oralitat, la formació de lectors crítics i de transformació de la lectura en experiència de vida.
- Un espai per documentar i preservar la història i la cultura local.

Perquè tot això sigui possible cal potenciar l'existència d'espais de treball, de relació i de trobada per a promoure i possibilitar la integració social i la participació activa dels veïns del barri. El model es planteja com una base comuna per a totes les biblioteques però que, per tenir un impacte, cada biblioteca l'ha d'adaptar i singularitzar d'acord amb el seu entorn.

Model Biblioteca XBM: Model comú

La relació entre les necessitats i els interessos de la ciutadania i l'accés a la garantia d'equitat social i el coneixement es representa en quatre àmbits d'acció estratègica, d'acord amb l'activitat que es desenvolupa. Aquests àmbits són: Descobrir, Aprendre, Crear i Compartir, cadascun dels quals està relacionat amb un espai conceptual³

Una biblioteca on **descobrir**: espai d'inspiració

- que faciliti el descobriment i l'exploració del coneixement.
- que sigui font i espai per a la inspiració.

³ L'esquema gràfic és una adaptació de: Dorte Skot-Hansen, Henrik Jochumsen, Casper

- que promogui la curiositat.
- que fomenti la lectura i l'accés a tots els mitjans d'informació, textuais, sonors i audiovisuals, en línia i presencialment.
- que promogui l'acció cultural a través de les activitats de promoció lectora, debats i conferències, tallers d'innovació, etc.
- que generi i doni accés a la memòria col·lectiva.

Una biblioteca on **aprendre**: espai d'aprenentatge

- que contribueixi a l'aprenentatge al llarg de la vida.
- que faciliti l'assimilació del coneixement a partir de l'experiència.
- que estigui dotada d'espais d'aprenentatge i recursos per a la formació contínua.
- que promogui l'alfabetització digital, informacional i mediàtica a la ciutadania.
- que incrementi les aliances de col·laboració amb la comunitat educativa, les universitats i els serveis de promoció econòmica i ocupació i les empreses i serveis socials.
- que ofereixi recursos d'innovació social per al desenvolupament del pensament crític, la investigació i l'acció comunitària.

Una biblioteca on **crear**: espai de creació

- que impulsi la cocreació de nou coneixement.
- que sigui un laboratori de creació, de ciència ciutadana (recerca participativa) i d'innovació social que resolgui reptes socials.
- que generi aquest coneixement a partir d'establir aliances amb els agents de l'entorn i la participació ciutadana.
- que fomenti les vocacions.
- motor de la transformació social.
- espai d'oportunitat.

Una biblioteca on **compartir**: espai de trobada

- que promogui els espais de trobada, socialització, debat i intercanvi d'idees i experiències.
- que faciliti la connexió entre les persones i alhora estigui connectada amb l'entorn.
- que sigui una àgora de relació i participació ciutadana, el lloc comú de l'acció comunitària.
- que promogui i participi en els projectes amb els agents de la comunitat.
- que estigui dotada de recursos que permetin compartir i difondre el coneixement en obert.
- que sigui garantia dels valors democràtics i dels drets de la comunitat: integradora, inclusiva, diversa i igualitària.

Així mateix, el model presenta els eixos següents per a la **transformació** i l'**increment del valor social**:

- **Experiència:** posant les persones al centre dels processos d'aprenentatge i d'accés al coneixement.
- **Apoderament:** volem apoderar la comunitat i fer-ho a través de l'aprenentatge, el coneixement i el pensament crític. I també volem apoderar els professionals de la biblioteca en el rol d'acompanyar els usuaris en el procés.
- **Participació:** facilitant la col·laboració, l'aprenentatge dinàmic, el desenvolupament individual i col·lectiu i la connexió amb la comunitat.
- **Innovació:** establint les metodologies i emprant els recursos necessaris per a la creació de nou coneixement.

Finalment considerar que aquest model de biblioteca posa el focus en:

- **Una biblioteca centrada en les persones** que dona resposta a les necessitats i interessos dels usuaris, que és flexible i aporta una personalització més gran dels serveis, on les persones participen dels processos de decisió i que facilita l'autonomia personal a través de l'autoservei. Una biblioteca generadora d'oportunitats, que incrementa el seu valor social a través dels programes que aporten un benefici directe i indirecte a la ciutadania.
- **Una biblioteca transformadora de l'entorn:** accessible i emplaçada en nuclis estratègics del territori; amb un projecte arquitectònic singular; sostenible i eficient, tant ambientalment com econòmicament; amb aliances amb els agents, entitats i associacions del territori; un servei adaptat a l'entorn social que garanteixi l'equitat, la inclusió de la diversitat i el desenvolupament de la identitat individual i col·lectiva.

2.1. Repercussions del nou model en la construcció d'un nou equipament

El nou model de biblioteca condiona els espais i els projectes complementaris necessaris al projecte executiu, i previs a la construcció. Els principals valors constructius que sustenten aquest model de biblioteca són els següents:

2.1.1. Accessibilitat i inclusió de la diversitat

Pel que fa als aspectes d'accessibilitat i inclusió de la diversitat, cal considerar que l'evolució de les necessitats de les persones amb diversitat requerirà l'adopció progressiva de normatives i directrius, de manera que l'edifici ha de ser suficientment flexible per al seu funcionament futur. Per accessibilitat no només s'entén la no existència de barreres arquitectòniques, sinó també la necessitat de facilitar a totes les persones, amb independència de la seva condició, l'ús còmode i segur de totes les instal·lacions i l'accés a tots els serveis de la biblioteca.

El projecte ha de preveure l'accessibilitat des d'un punt de vista global, seguint els criteris del disseny per a tothom a totes les zones i espais projectats, així com a l'ús de les instal·lacions i el mobiliari. És necessari:

- Justificar el compliment de la legislació i la normativa vigent en matèria d'accessibilitat.
- Preveure equipaments i espais públics amb solucions universals per a tothom i evitar actuacions puntuals residuals i discriminatòries.
- Incloure plànols i directoris accessibles a tot l'edifici.
- Determinar que cada nucli de serveis higiènic disposi de banys adaptats.
- Incloure mesures de protecció i seguretat al llarg dels espais de circulació i en el disseny d'elements de mobiliari (baranes de protecció i ajuda, s'evitaran elements perillosos i amb arestes, utilització de paviments antilliscants, etc.)
- Tenir cura dels criteris d'il·luminació, la utilització de diferents materials i la ubicació dels diferents elements, tant a espais de circulació com a espais funcionals.
- Incloure elements d'orientació i instal·lacions (incorporació d'elements informatius tàctils, de veu i pictogrames) i preveure bucles magnètics, estenotípia informàtica, etc., a tots els espais on es cregui convenient.
- Establir criteris d'ergonomia: altura de taulells d'atenció al públic, espais lliures entre mobiliari, etc.

Garantir la instal·lació de portes d'obertura automàtica als accessos principals a la biblioteca, evitant superfícies a terra que puguin produir caigudes i assegurant una correcta climatització als vestíbuls d'accés que previngui la pèrdua de calor i no requereixi de la posterior instal·lació

de cortines de aire o bombes de calor (col·locació de doble porta automàtica que eviti corrents d'aire).

2.1.2. Sostenibilitat i eficiència energètica

Els requisits de sostenibilitat i eficiència energètica són un factor bàsic tant en el moment de la construcció com en la gestió, el funcionament i el manteniment futurs de l'equipament. El mateix edifici hauria de ser un referent en termes de sostenibilitat i eficiència energètica i hauria de funcionar com a instrument educador i de sensibilització de la ciutadania en aspectes mediambientals.

Les mesures de sostenibilitat i eficiència energètica han de contribuir així mateix a la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible, especialment dels objectius 7, 11, 13 i 15: garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a tothom; fer que les ciutats siguin inclusives, segures, resilents i sostenibles; adoptar mesures per combatre el canvi climàtic i els seus efectes; i integrar a la planificació local els valors dels ecosistemes i la diversitat biològica.

S'haurà de donar compliment a la legislació vigent quant a l'adopció de criteris ambientals i d'ecoeficiència als edificis i es tindrà especial cura amb els aspectes relatius als materials utilitzats.

També s'hauran de recollir aquelles mesures que el projecte prevegi per sobre de la normativa vigent, amb l'objectiu de reduir l'impacte de l'edifici al medi ambient i/o afavorir la reducció dels consums de l'edifici i tendir cap a un edifici de consum gairebé nul (nZEB).

En aquest sentit, alguns elements que cal considerar són els següents:

- Impacte energètic de l'edifici a totes les etapes del seu cicle de vida. Caldrà una avaluació correcta de les necessitats de climatització i ventilació, per exemple, que a més s'adapti als requisits de prevenció de malalties i patologies.
- Criteris arquitectònics i de construcció com són la forma, l'orientació, les característiques dels envoltants, tancaments, finestres i portes, les tècniques de construcció eficients energèticament, etc.
- Sistema de certificació energètica de l'edifici (BREEAM, LEED, etc.). La qualificació obtinguda ha de ser una A o B.
- Materials constructius eficients, durables i possibilitat de revaloració.
- Aprofitament dels recursos naturals climàtics.

2.1.3. Confortabilitat i disseny interior

La confortabilitat és un altre dels elements a considerar, prestant especial atenció a aspectes com la dimensió i la configuració dels espais, la il·luminació, el clima, l'acústica, els materials, el mobiliari, i així mateix aconseguir un entorn on l'usuari se senti segur i protegit. El silenci s'ha de considerar només com un signe de confortabilitat que cal controlar, de forma que puguin conviure usos tant diversos com la formació, els espais de creació, les activitats, etc. Cal tenir el tema present per intentar aconseguir el màxim d'aïllament acústic, però trobant el punt d'equilibri amb el tractament de l'espai.

El projecte haurà d'incloure la dimensió de desenvolupament sostenible en aquest treball, contribuint a l'objectiu 3 dels Objectius de Desenvolupament Sostenible: garantir una vida sana i promoure el benestar per a totes les persones a totes les edats.

El mobiliari també ha de respondre a les necessitats dels serveis, així com a les de visualització i comunicació dels mateixos. Per tant, el disseny ha d'adaptar-se a les necessitats creant espais i ambients diferents per a cada servei i amb pinzellades de color i originalitat que propiciïn la calidesa i comoditat dels espais i que convidin a la seva utilització i gaudi.

Altres elements que poden contribuir a aquesta diferenciació d'espais i ambients poden ser la il·luminació i els diferents elements decoratius que es considerin oportuns per aconseguir aquest efecte, considerant sempre que siguin accessibles per a persones amb diversitat funcional.

Les mesures mínimes que el projecte ha de contemplar per assolir els paràmetres òptims de confort dels usuaris, sense risc per a la seva salut, són els següents:

- Sistema de ventilació proposat per garantir la qualitat de l'aire interior.
- Nivell d'aïllament acústic per protegir els usuaris del soroll exterior excessiu, si escau. El projecte ha de recollir un annex d'acústica interior que analitzi el funcionament acústic dels espais principals del projecte (sales de lectura, auditori, sales polivalents, etc.) i ha de recollir els criteris aplicats, la definició de les condicions òptimes dels espais, proposta de condicionament acústic i càlculs i resultats de les simulacions acústiques.
- Sistema per protegir l'interior de l'edifici de la contaminació ambiental excessiva, si escau.
- Nivells de temperatura i humitat interior que garanteixin el confort dels usuaris, evitant l'excés de temperatura i la humitat massa elevada.
- Il·luminació natural dels espais i adequació de la qualitat lumínica artificial a les diferents activitats i hores del dia.
- Justificar la no-utilització de materials prohibits o desaconsellats.
- Ús de la vegetació per millorar el confort dels usuaris i potenciar-ne els efectes positius sobre el medi ambient i la salut.
- Sistema per protegir els fons bibliogràfics i documentals de la incidència solar directa a les col·leccions obertes al públic i de control de la humitat i els canvis de temperatura als dipòsits d'accés restringit.

2.1.4. Autonomia i flexibilitat

L'autonomia dels usuaris s'ha d'establir com un dels principis fonamentals a l'hora de configurar espais i qualsevol element de la biblioteca. Determinats espais i serveis, haurien de funcionar també en autoservei. Per facilitar aquesta autonomia, l'edifici haurà de comptar amb pantalles audiovisuals i sistemes d'orientació digitals, senyalística climàtica, pantalles de consulta integrades al mobiliari, entre d'altres.

Els espais, i fins i tot el propi mobiliari, han de ser flexibles. Han de permetre els canvis i les adaptacions, contemplant una possible transformació futura, així com l'evolució dels serveis i la polivalència d'usos.

Les tecnologies tenen un potencial extraordinari per transformar la forma de prestar els serveis, ens aporten noves maneres d'oferir, de crear i de compartir. En aquest sentit la mobilitat és un concepte estratègic que s'ha de tenir en compte pels efectes que té en els espais, les infraestructures, el mobiliari, l'equipament informàtic i l'accés a la xarxa que han de permetre organitzar diferents models de formació, d'activitats i de serveis.

Aquestes dues darreres pautes tenen especial interès des del punt de vista programàtic, la flexibilitat i la mobilitat garantiran la possibilitat de transformació i de "creixement" de la

pròpia biblioteca. Cada vegada hi haurà més presència dels formats digitals, gran part dels serveis i activitats també es plantejaran a partir de la tecnologia digital, per tant és bàsic assegurar que les infraestructures i equipaments permeten transformar els espais segons el moment i les necessitats.

3. Dimensió i distribució dels espais

3.1 Quadre de superfícies

L'àmbit on s'emplaçarà el futur equipament es situa al barri de la Dreta de l'Eixample, dins del Districte de l'Eixample. Per dimensionar aquest equipament prenem com a referència els estàndards d'una biblioteca pública de proximitat amb una àrea d'influència de 44.105 habitants, tot i que en fem una adaptació. Aquest és l'esquema de les diferents àrees que correspondria a un equipament amb aquestes característiques:

Edifici	44.000 hab.
Zona d'acollida i promoció	280
Àrea d'accés	150
Espai polivalent	90
Magatzem de l'espai polivalent	10
Espai de suport	30
Àrea per a infants i famílies	250
Àrea d'informació i fons infantil	140
Espai de suport /aula sensorial	30
Espai de petits lectors	80
Àrea d'aprenentatge i dinamització	460
Espai de promoció, aprenentatge i dinamització	140
Àrea de música i cinema	80
Espais de treball	80
Aula digital	35
Espai taller	35
Espai jove (zona gaming)	90
Àrea d'informació i fons general	375
Espai de lectura, difusió i accés al fons	200
Àrea de diaris i revistes	85
Espai de silenci	90
Zona de treball intern	120
Despatx de direcció	20
Espai de treball intern	70
Dipòsit documental	15
Magatzem logístic	15
Espai de descans de personal	15
Superfície total de programa	1.485
Superfície total construïda (+30%)	1.930

Equipament	
Punts de consulta informàtica públics	10+(10 formació)
Punts de lectura	133

La plantilla estàndard per a una biblioteca d'aquestes dimensions és la següent:

Personal total	8
Director bibliotecari	1
Bibliotecaris	1
Tècnics auxiliars	6

Hores setmanals de servei	38,5
----------------------------------	-------------

3.2. Dimensions i distribució dels espais

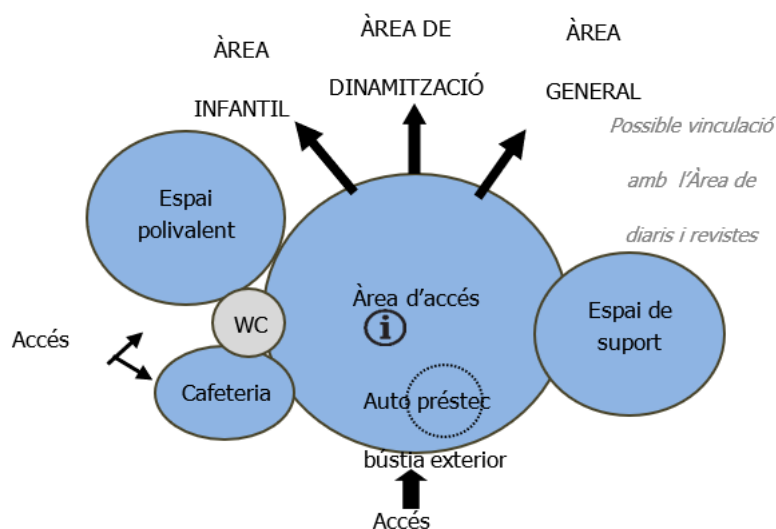
Cal que en tot l'edifici es tingui en compte la no existència de barreres arquitectòniques, que les disposicions i interconnexions entre diferents sales i àrees sigui lògica i de fàcil orientació. S'ha de facilitar l'ús còmode de la biblioteca i dels seus serveis.

És important que en cada espai hi hagi visibilitat controlada des del punt d'atenció al públic, de manera que no hi hagin ombres constructives en la definició de la planta.

ÀREA D'ACOLLIDA I PROMOCIÓ (280 m²)

L'àrea d'acollida i promoció es concep com un punt de trobada dels usuaris. En els seus diferents espais s'hi concentraran gran part de les accions de difusió de la lectura, d'exposició i de relació. Aquesta és la zona més dinàmica de l'equipament, en conseqüència el tractament de tot l'espai cal que resolgui la qüestió acústica en el sentit que absorbeixi el soroll i faciliti ser un espai de relació i intercanvi.

Dins l'àrea d'acollida i promoció s'hi inclouen: **l'àrea d'accés, l'espai polivalent, 1 espai de suport, espai d'intercanvi i expositiu.**

Accés (150 m²)

L'àrea d'accés és l'element pont entre el carrer i la resta d'espais de la biblioteca, que hauran de ser fàcilment identificables pels usuaris. L'accés a la biblioteca ha de ser únic.

La transparència, amplitud i accessibilitat d'aquesta àrea ha de permetre donar a entendre fàcilment l'ús públic de l'edifici i ha de facilitar una comunicació directa amb les àrees que té vinculades i connectades. Idealment ha de permetre un funcionament autònom de la sala polivalent respecte de la resta de l'equipament.

El disseny de l'àrea d'accés ha de vetllar pel màxim aprofitament de la llum i ventilació natural. I ha de disposar d'elements per minvar les pèrdues del diferencial tèrmic amb l'exterior i l'entrada de pols al recinte. Aquesta àrea es concep com un espai de concurrència en el qual es podran arribar a distingir els següents àmbits funcionals:

Atenció al públic: Àmbit on s'ubica el primer punt d'atenció al públic des d'on s'ofereix informació general del funcionament i serveis de la biblioteca. La ubicació d'aquest punt d'atenció ha de garantir les tasques d'acollida i informació i el suport als usuaris que ho necessitin.

Exposició i comunicació: Fa referència al concepte d'aparador, tant des de l'exterior com a l'interior. Es vol donar especial importància a l'exposició no només dels fons físics, si no també dels serveis, de les activitats. Per fer-ho s'hauran de dissenyar diferents suports que ajudin a mostrar el que s'ofereix (tauletes, exposició de llibres, projeccions, etc.)

Aquest espai també està pensat per a l'exhibició, promoció i difusió dels projectes creats i de les activitats que es realitzin a la biblioteca, intentant donar prioritat al treball de les entitats del barri. Espai que permeti mostrar les bones pràctiques, prototips i projectes innovadors ja realitzats, perquè actuïn com a font d'inspiració per a futurs projectes i iniciatives. Així mateix aquesta zona contindrà pantalles informatives i interactives que permetin oferir informació ciutadana, informació sobre la biblioteca i informacions diverses.

Relació i descans de l'usuari: Punt de trobada i espai de relació entre usuaris. Aquest espai ha de permetre ser transformable per a la realització d'activitats, com ara l'acollida de grups i presentació d'activitats concretes, de novetats, sessions d'intercanvi d'idiomes, etc.

Autoservei: S'hi ubicaran també les màquines d'autopréstec i bústia de retorn de documents amb accés des de l'interior i de l'exterior. Hi haurà també un espai d'emmagatzematge obert pels documents reservats i pels documents acabats de tornar.

Espai polivalent (90 m² + 10m² per MZ i sala de control)

La sala polivalent estarà diferenciada físicament de l'àrea d'acollida a partir de parets mòbils de forma que quan interressi pugui integrar-se a la resta de l'espai, tenint en compte l'aïllament acústic. L'espai polivalent ha de ser acollidor, s'han de cuidar els detalls, materials, mobiliari i accessoris.

Pel que fa a instal·lacions caldrà preveure: il·luminació sectorialitzable i que estigui en perpendicular a l'eix de projecció; so (altaveus, millor al sostre que no de superfície); equipament per a projecció, bucle d'inducció (cal fer un estudi de l'espai abans de col·locar-lo per dissenyar el llaç perquè funcioni dins uns paràmetres determinats) WI-FI, xarxa Internet i **l'equipament necessari per realitzar transmissions en streaming** i gravació de vídeo.

Aquest espai hauria de poder-se utilitzar amb la resta de biblioteca tancada. El projecte d'instal·lacions haurà d'estar plantejat de forma que potenciï aquest ús (fàcil, intuïtiu, etc.). En cas que hi hagi finestres, o entrades de llum natural s'haurà de garantir que es pot aconseguir l'enfosquiment (evitar que la llum natural interfereixi en les projeccions). És aconsellable l'existència d'una petita cabina de control del so i de la il·luminació, que ha de tenir contacte visual amb l'escenari.

El magatzem (10 m²) de suport a la sala polivalent ha de disposar de prestatgeries amples per desar equips de so i audiovisuals –en cas de no tenir cabina de control- i també d'espai suficient per guardar cadires, taules o el mobiliari de l'escenari.

Aforament màxim: 75 persones

Barem: Quan s'utilitzi amb cadires tipus sala d'actes: 1 m² per seient

Barem: Quan s'utilitzi com a sala d'estudi (taula i cadira): 2 m² per punt

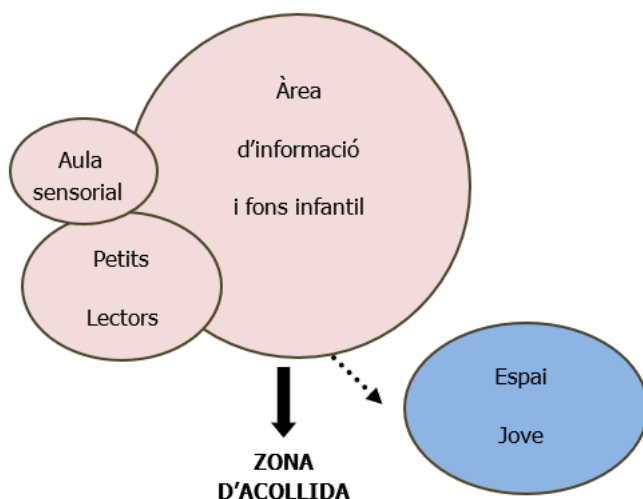
Espai de suport 1 (30 m²) d'ús polivalent

Es tracta d'un espai comodi que ha de facilitar les activitats i serveis destinats a grups reduïts tant d'adults com d'infants: formació d'usuaris (per exemple projeccions de vídeo tutorials), parelles lingüístiques, grups de conversa, tallers de creació, reunions ... entre d'altres.

Per la funcionalitat tan diversa que ha d'acollir aquest espai, es demana flexibilitat en les instal·lacions i mobiliari, per tant cal contemplar que el mobiliari es pugui organitzar segons les necessitats. És important que hi hagi un armari que permeti emmagatzemar el material i mobiliari.

ÀREA PER A INFANTS I FAMÍLIES (250 m²)

Àrea d'informació i fons infantil (140 m²)

L'àrea per a infants i famílies està destinada al públic de fins a 12 anys. De cara a les circulacions i a facilitar el seu ús s'aconsella que tingui un accés fàcil i directe des de la zona d'acollida.

En línies generals aquesta zona ha de satisfer les necessitats de suport a la formació, al lleure, a la creativitat, a l'experimentació i al desenvolupament del procés de socialització dels

infants. Així mateix ha de ser un focus central de promoció de l'hàbit lector i de formació en les habilitats TIC dels infants.

Tot i que l'activitat es realitzarà de forma dual basada en els suports tradicionals (llibres) i en les TIC, es potenciarà l'ús dels ordinadors, tauletes i diversos dispositius no només per accedir a la col·lecció electrònica, sinó també per accedir a Internet com a suport a les activitats de difusió, a la creació, al foment de la lectura, etc. Així doncs les instal·lacions i el mobiliari ho hauran de tenir en compte.

La configuració i organització dels espais s'estructurarà a partir del mobiliari i l'equipament.

El fons en format llibre s'organitzarà en bucs i en prestatgeries que no haurien de superar el 1,50 m d'alçada. En relació a aquest fons caldrà preveure sobretot diferents elements expositors que permetin diferents configuracions i també la integració de mitjans audiovisuals. L'espai haurà de ser prou flexible i tenir les condicions acústiques necessàries per tal de permetre la realització d'activitats de difusió de petit format, les activitats formatives, etc. de forma simultània amb l'activitat de la biblioteca.

Podem agrupar les activitats que s'hi realitzaran:

- Exposició dels fons en format llibre
- Creació (taller)
- Lectures individuals o compartides, amb dispositius o sense
- Relació
- Activitats

Aquesta àrea tindrà **un punt d'atenció al públic i un espai de suport / taller** (25 m²).

Espai de petits lectors (80 m2)

Espai específic dedicat als més petits (1-5 anys) i destinat també a les activitats de promoció de lectura (hora del conte i altres activitats infantils). La seva configuració ha de permetre aquesta polivalència.

Vinculat als espais més informals de la zona infantil, aquest espai lúdic té com a objectiu facilitar als adults l'apropament dels més petits al món de la lectura. Estarà organitzada amb mobiliari i material segur i adequat a l'edat dels lectors que utilitzaran aquesta àrea. És important evitar angles i arestes amb la finalitat de prevenir possibles accidents.

Aula sensorial (30 m2)

Espai d'estimulació sensorial, d'exploració i alfabetització dels bebès i dels infants. Un espai de joc on els més petits puguin descobrir, experimentar i crear lliurement amb mobiliari, materials i equipament necessari per estimular els seus sentits, a través d'objectes, llums, olors, música, textures, projecció d'imatges i diferents efectes visuals, pantalles interactives, panells tàctils, etc.

Sala on poder treballar els sentits, la percepció i la psicomotricitat dels més petits i crear un ambient d'estimulació i descoberta. L'aula estaria equipada amb equips d'imatge, so, i mobiliari amb sistemes interactius que creïn un entorn multisensorial. Ha de ser un entorn segur i accessible que animi a l'exploració i la descoberta. En un mateix espai poden conviure material de psicomotricitat, que faciliti de forma segura la mobilitat, coordinació i equilibri dels més petits, i alhora poder interactuar a través del tacte i la veu amb panells i projectors d'efectes visuals.

En aquest espai també han de trobar propostes d'aprenentatge, d'estímul i experiències que despertin la seva curiositat, facin volar la seva imaginació i impulsin el desenvolupament dels nens i nenes en totes les seves àrees de creixement: neurofisiològiques, físiques, cognitives,

emocionals i de comunicació i interacció. També ha de ser el lloc on poder introduir als nens en el món de les lletres, els llibres i la lectura.

ÀREA D'APRENTATGE I DINAMITZACIÓ (460 m2)

Aquesta àrea ha de donar resposta a les necessitats formatives, informatives, creatives i de lleure dels usuaris. Així mateix, ha de ser el focus central de promoció de l'hàbit lector i de formació en les habilitats lectores, de la participació, de la creació i experimentació.

L'aprenentatge informal està agafant cada cop més pes i les biblioteques poden ser un lloc on les persones interessades en certs temes, matèries o activitats vinguin a adquirir noves habilitats i a compartir el que saben i el que han après amb altres persones.

La biblioteca ha d'oferir espais on els usuaris es puguin trobar, relacionar i intercanviar coneixements; espais on es puguin desenvolupar projectes innovadors culturals i socials. Els veïns amb inquietuds podrien formar-se, aprendre, compartir i treballar de manera multidisciplinària per crear projectes comunitaris.

La configuració dels espais s'haurà d'adaptar als diferents serveis, usos i públics destinataris. La flexibilitat que s'aconsegueixi condicionarà la quantitat de transformacions i remodelacions posteriors. Seria òptim que el plantejament d'infraestructures d'instal·lacions, distribucions, mobiliaris, permetés fer canvis d'activitat sense pràcticament haver de fer-hi obres, així les possibilitats de quedar obsolet a nivell d'ús es minimitzen.

Els punts d'atenció i d'informació s'hauran de dissenyar de forma que ajudi a la interrelació amb els usuaris.

Espai de promoció, aprenentatge i dinamització (140 m2)

Espai de promoció, multifuncional i polivalent que permeti la realització de les activitats de promoció de la lectura: presentacions de llibres, xerrades, debats, lectures en veu alta, etc. Serà també una oportunitat per donar a conèixer i promocionar els autors locals

Amb aquest espai es pretén oferir un lloc on els veïns trobin un entorn d'experimentació oberta, un ecosistema de co-creació per facilitar el desenvolupament de projectes.

Aquesta àrea s'haurà de concebre com un espai que combini l'estada formal, amb l'estada més informal; la utilització de taules amb equipament de la biblioteca, i la utilització de taules amb connexions disponibles per tal que els usuaris utilitzin els seus propis dispositius. La transformació dels espais per a la realització d'activitats en grup o per l'ús individual de l'espai.

Àrea de música i cinema (80 m²)

És l'àrea que recull el fons musical, cinematogràfic i de videojocs. És l'àrea més lúdica de la biblioteca i oferirà la possibilitat de, a més de prestar-los, escoltar, visionar o jugar amb els materials del fons. En el disseny i distribució d'aquest espai s'han de tenir en compte les característiques dels diferents tipus de suport dels documents que formen la col·lecció, així com la seva utilització (audició i visionat).

Aquesta és una àrea que es troba en transformació ja que hi ha tot un sector de la població que ja no és usuari d'aquests suports. Les formes de consum de música i audiovisuals han evolucionat ràpidament en els darrers 10 anys. De la reproducció de la informació emmagatzemada en suports òptics com el cd o el dvd, es va passar a la descàrrega de fitxers i en l'actualitat ha evolucionat a l'"streaming", o escolta online en temps real, sense descàrrega. Actualment la biblioteca pública ofereix únicament la possibilitat d'escolta,

visionatge i préstec de suports òptics però s'espera que la seva oferta de serveis s'ampliï en els propers anys per donar resposta a les noves necessitats. En conseqüència, aquest és un espai que evolucionarà ràpidament en els propers anys.

El sector bibliotecari es troba en fase de reflexió per tal de redefinir com han de ser en un futur les àrees de música i cinema de les biblioteques. Per tant la definició i característiques de l'espai resta pendent d'aquest procés de reflexió obert arran dels canvis i l'evolució del sector audiovisual.

Espais de treball (80 m²)

Espais de reunió pensats per poder fer treballs en grup, intercanviar coneixements i projectes i poder parlar sense molestar. Proposem la configuració i combinació de diversos espais tancats, semioberts i oberts on es puguin reunir grups de 2, 4 fins a 6 persones per tal de propiciar el treball col·laboratiu.

En aquests espais caldrà preveure endolls per connectar els portàtils i altres dispositius. També hauran de garantir una xarxa de wi-fi potent, amb àmplia cobertura.

Aula digital (35 m²)

El seu ús està pensat per a les activitats de formació en tecnologia digital, i per a l'ús de l'espai com a zona de connectivitat WI-FI amb dispositius propis (tauletes tàctics, ordinadors portàtils, etc.). Es demana flexibilitat en les instal·lacions.

S'ha d'aïllar acústicament, el tancament pot ser amb vidre, que es vegi l'activitat, però ha d'oferir la possibilitat de fer-lo opac si cal. A tenir en compte el tema de l'enlluernament per llum natural. La capacitat ha de ser de 12 punts de treball + 1 punt pel professor. Però en un format mòbil i flexible.

En el cas dels espais de suport i de l'espai multimèdia les instal·lacions i l'equipament necessaris són: Il·luminació i climatització sectoritzada, connexions elèctriques i de xarxa, pantalla o pissarra per fer de suport per a les presentacions, projector al sostre, punt de suport pel professor, impressora, i altre maquinari. WI-FI (assegurar la connectivitat, igual que a tots els espais de la biblioteca). Cartellera. Armari tancats per guardar material i carregadors (bateries) dels dispositius.

Espai Taller (35 m²)

Espai tancat vinculat a l'espai de lectura, aprenentatge i dinamització pensat per la realització de tallers d'escriptura, de literatura digital, de narrativa transmedia, etc. Aquest ha de ser un espai obert a la comunitat on s'ofereixin cursos de formació amb l'objectiu de fomentar l'aprenentatge i estimular els usuaris a convertir-se en creadors, en lloc de ser només consumidors.

Caldrà equipar aquest espai amb la tecnologia òptima, amb el maquinari i programari necessari per desenvolupar els projectes. Caldrà també disposar de personal especialitzat per poder oferir formació, assessorament i actuar també com a dinamitzadors.

Aquest també pot ser un espai de creació de projectes comunitaris, culturals i artístics, l'espai on aprendre, experimentar i compartir el coneixement, vinculat a les potencialitats que ofereix el món digital i les TIC aplicades a la cultura. En aquest espai els usuaris podran crear, experimentar, dissenyar aplicacions, innovar i participar en projectes comunitaris.

S'ha d'aïllar acústicament, el tancament pot ser amb vidre, que es vegi l'activitat, però ha d'oferir la possibilitat de fer-lo opac si cal. A tenir en compte el tema de l'enlluernament per llum natural.

Espai Jove (Zona Gaming)(90 m²)

Fins fa pocs anys no s'ha apostat per crear un espai diferenciat per als joves però cada cop més projectes incorporen la necessitat d'habilitar un espai a la biblioteca adequat a les seves necessitats, amb un mobiliari específic perquè puguin desenvolupar les seves activitats socials i culturals. S'ha de treballar per crear un espai que sentin com a propi i oferir uns serveis capaços d'atreure el seu interès.

Els estudis que s'han fet amb joves ens indiquen que reclamen un lloc on trobar-se, de manera espontània i informal. Alguns consideren que a la biblioteca hi ha un silenci excessiu, massa normes i rígidesa que no els agraden. Però alhora també reclamen espais on poder estudiar i concentrar-se, i també espais per fer treballs en grup. Per tant, el tractament acústic d'aquests espais serà bàsic per poder donar cabuda a aquests diferents usos.

Hem de ser capaços de dissenyar espais de referència pels joves on se sentin a gust, còmodes, un espai de confiança, integrador, proper, on puguin relacionar-se, estudiar, formar-se, trobar materials del seu interès, desenvolupar activitats, i on també els professionals de les biblioteques els puguin oferir una atenció personalitzada, informar, orientar, assessorar.

En resum, l'àrea destinada al públic juvenil ha de ser un espai obert, flexible i informal. Ha de donar resposta a les demandes d'usos que acostuma a fer aquest grup d'edat: espais per estudiar, espais per a la interacció i el treball en grup, espais per a la creació i espais per al lleure. Hem de ser capaços de dissenyar un espai que permeti aquesta diversitat d'usos. Quan parlem de flexibilitat volem dir que els canvis d'escenari diari han de ser possibles, l'espai i sobretot l'equipament han de permetre la transformació de forma fàcil.

Pel que fa a flexibilitzar l'espai es proposa un esquema semblant al de les àrees infantil: delimitar dues àrees que siguin fàcilment transformables als diferents usos, podrien ser els dos extrems. Això implica mobiliari i equipament mòbil, així com instal·lacions flexibles (llum, preses de corrent, dades).

Zona gaming

Dins l'espai jove es proposa equipar una sala amb les principals plataformes de videojocs que permeti que els usuaris puguin experimentar, jugar i divertir-se. Espai per a implementar un programa adreçat a fomentar el video-joc com a eina de relació social, d'enfortiment i dinamització comunitària.

A banda de la part més lúdica i social, es proposa articular una *zona lab* per a l'aprenentatge de les eines de disseny i programació de videojocs. En aquest espai els usuaris podrien realitzar sessions pràctiques i de laboratori per poder realitzar prototipats de videojoc. En aquest espai les empreses del sector també podrien presentar i provar els seus productes.

ÀREA D'INFORMACIÓ I FONDS GENERAL (375 m²)

Aquesta és la zona de la biblioteca on s'hi concentra gran part del fons de lliure accés de la biblioteca i s'ha de concebre com un espai de consulta principalment formal. El servei d'informació, servei d'informació local, servei d'obtenció de documents, servei de consulta a sala, assessorament a l'autoformació es centralitzen en gran part en aquesta àrea. Des

dels seus taulells es gestionaran i resoldran dubtes també dels serveis oferts en espais vinculats sense un punt d'atenció propi.

El fons és el conjunt de recursos d'informació en qualsevol suport que la biblioteca posa a disposició dels usuaris de manera física o bé facilitant-los l'accés a recursos electrònics en línia, ja sigui a través dels ordinadors propis, ja sigui de manera remota mitjançant la seva web i la plataforma de préstec de llibres electrònics. En els propers anys els fons en format digital haurà d'esdevenir una part important de la col·lecció: la biblioteca oferirà accés als mitjans impresos tradicionals, adreçats tant a públic adult com a infants, però també serà un punt de referència pel que fa als fons digitals.

Aquest creixement dels formats digitals permetrà alliberar espais i permetre presentar la col·lecció de forma més expositiva guanyant en atractiu per a l'usuari i, conseqüentment, en un increment en el seu ús i préstec.

Espai de lectura, difusió i accés al fons (200 m2)

En aquesta àrea s'hi ubicarà una gran part de la col·lecció. Els documents estaran organitzats per blocs temàtics o centres d'interès que facilitin la seva localització. A banda de concentrar el fons de lliure accés de la biblioteca cal prioritzar l'exposició dels fons. Per tant serà una àrea molt dinàmica, que estarà constantment en canvi segons el que des de la Biblioteca es vulgui promoure.

Caldrà distingir entre el fons de coneixements (fons imprès o audiovisual) i el fons de ficció o creació literària (fons imprès). També caldrà preveure uns espais diferenciats amb ambientació pròpia pels centres d'interès i fons especialitzat: cal preveure entre dos i cinc centres d'interès que contindran documents en tot tipus de suport (llibres, dvds, cds i revistes).

Segons la tipologia de documents, físics o electrònics, i els usos que es preveuen es poden distingir diferents zones, però aquesta divisió és cada vegada més diluïda gràcies a la mobilitat que garanteixen els dispositius i les xarxes. Per això, no es demana una disposició tancada d'espais, al contrari: són preferibles espais amb pocs tancaments, o amb tancaments mòbils, sempre que l'arquitectura ho permeti i diferenciar els espais a partir del mobiliari.

En el moment de definir el mobiliari s'haurà de pensar amb mobles i elements que ajudin a l'exposició del fons i a la possibilitat de fer mostres temàtiques i que integrin mitjans tecnològics. En paral·lel des d'aquesta àrea també es donarà accés a l'e-biblioteca a partir d'equips i dispositius (tauletes, e-readers, etc.) pels usuaris que ho desitgin. Aquests dispositius estaran disponibles per utilitzar-los o bé en punts fixes i/o bé per moure's pels espais de la biblioteca.

Aquesta àrea s'haurà concebre com un espai que combini l'estada formal amb l'estada més informal, la utilització de taules amb equipament de la biblioteca, i la de taules amb connexions disponibles per tal que els usuaris utilitzin els seus propis dispositius.

Àrea de diaris i revistes (85 m2)

Àrea on es concentra la col·lecció de revistes i diaris de la biblioteca. La seva consulta i lectura, tant en suport físic com digital, són els usos bàsics que s'hi contemplen. La biblioteca posarà a disposició dels usuaris dispositius (com ara tauletes) per accedir a les subscripcions a la premsa local i internacional. Així que en aquesta àrea el mobiliari per a l'exposició dels títols de

revistes i diaris en paper quedarà molt minimitzat i en canvi es platejaran taules equipades amb dispositius que donaran accés a les subscripcions.

L'espai reservat a les publicacions periòdiques evolucionarà ràpidament en els propers anys i, tot i comptar amb fons en suport paper, la tendència serà a que aquest vagi desapareixent en favor dels suports digitals. Només pocs títols estaran disponibles en paper i per tant requeriran prestatgeria per a l'exposició.

Aquesta àrea també s'haurà concebre's com un espai que combini l'estada formal, amb l'estada més informal, la utilització de taules i també de butaques amb suport integrat que facin còmoda la consulta de tauletes tàctils i d'altres dispositius portàtils (idealment amb connexió elèctrica pròxima).

Espai de silenci (90 m²)

En els darrers anys les biblioteques públiques estan evolucionant cap a noves formes d'ús i han esdevingut espais d'inclusió social on es realitzen tot tipus d'activitats, on els usuaris de totes les edats es relacionen, participen i interactuen entre ells. És evident que les biblioteques d'avui dia són més "sorolloses" que les de fa 10 o 20 anys, soroll no en sentit negatiu ja que es tracta d'un soroll amb connotacions positives, donat el seu caràcter social, ben articulat, d'espai d'interrelació comunitària.

Ara bé, cal ser conscients que molts ciutadans també valoren molt positivament un dels aspectes clàssics i característics de les biblioteques: el silenci. Per aquest motiu cal també incorporar espais de silenci que permetin les condicions òptimes per la lectura, la reflexió, el treball i l'estudi. No estem parlant de retornar a l'antiga concepció de les biblioteques com a temples del silenci sinó de reservar una zona de la biblioteca per poder desconnectar temporalment d'una societat sovint molt accelerada, i del ritme frenètic del nostre dia a dia. Pensem que els espais de silenci també són necessaris i que les biblioteques públiques no han de renunciar a aquesta funció.

ÀREA D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS (120 m²)

L'àrea d'administració i serveis concentrarà els espais destinats a la direcció i administració de la biblioteca i el desenvolupament de determinades tasques que difícilment es poden realitzar en els espais públics. La zona estarà integrada per: el despatx de direcció, l'espai de treball i dipòsit documental, el magatzem logístic, l'espai de descans del personal, lavabos d'ús privat.

Tot i ser una zona d'ús restringit al personal de la biblioteca haurà d'estar ben comunicada amb les àrees de servei públic. Així mateix en el cas que per la distribució dels diferents espais entre les plantes de l'edifici es consideri convenient dividir la zona entre les diferents plantes, els espais separats sempre hauran de tenir una connexió vertical directa.

Despatx de direcció (20 m²)

Despatx de direcció de la biblioteca. Disposarà de d'una taula de despatx i d'una petita taula de reunions.

Espai de treball intern (70 m²)

L'espai de treball, és el "*back office*" on es fan els processos tècnics

Dipòsit documental (100 m²)

El dipòsit documental és l'espai amb armaris compactes que acollirà part del material documental. Tradicionalment es tracta d'espais d'ús restringit al personal de la Biblioteca, però

en aquest cas es tractarà com un espai públic. Haurà d'estar equipat amb prestatgeries compactes.

Magatzem logístic (15 m²)

Espai destinat a l'emmagatzematge del material no documental necessari per al correcte funcionament de la biblioteca: material fungible, materials/aparells de suport, etc.

Espai de descans per al personal (15 m²)

Sala pel descans del personal, amb una lleixa que inclogui una pica i espai per a algun aparell electrodomèstic (nevera...), taula amb cadires, i armaris. En la d'administració i serveis caldrà tenir també presents els serveis sanitaris per al personal.

ZONES LOGÍSTIQUES I DE CIRCULACIÓ

A més de les zones descrites anteriorment, caldrà preveure els següents espais:

Espai per a l'equip de neteja

Cal preveure a més de la cambra de neteja, espai amb taquilles pel personal, així com prestatges pel material necessari. Arreu de l'edifici s'ubicaran els endolls necessaris pels serveis de neteja.

Sala d'instal·lacions

Acollirà tots els quadres generals i armaris, màquines de regulació de sistemes elèctrics, d'aire condicionat, aigua, etc. Espai manteniment edifici- magatzem

En aquest es contempla l'existència d'una sala per a magatzem del material pel manteniment intern de l'edifici.

4. La Col·lecció: el model de Biblioteques de Barcelona

La Diputació de Barcelona garanteix la col·lecció inicial i part de la col·lecció de manteniment de les biblioteques de la Xarxa de Biblioteques Municipals (d'ara en endavant XBM) sobre la base d'uns estàndards específics que tenen en compte la població atesa i la superfície de l'equipament. Aquesta aportació inicial de la Diputació se situa sobre el 60% de la col·lecció final de lliure accés d'acord amb el que marquen els *Nous estàndards de biblioteca pública de Catalunya* (2008).

La selecció de la col·lecció inicial s'elabora de manera genèrica d'acord amb la Bibliografia bàsica i tot i tenint en compte les variacions de la realitat sociodemogràfica del territori, la piràmide d'edat i la llengua.

En relació als fons de manteniment la XBM fa una primera selecció, però són les pròpies biblioteques les que acaben seleccionant quins documents passaran a formar part de les seves col·leccions.

L'adequació del fons de les col·leccions especials i locals es fa a escala municipal, i l'ajuntament és el responsable de la seva adquisició. El Consorci de Biblioteques de Barcelona garanteix la col·lecció inicial de cinema, la col·lecció inicial de fons local i la col·lecció inicial dedicada a l'especialització de cada biblioteca.

Pel que fa al manteniment, el Consorci de Biblioteques garanteix la compra de fons de novel·la, de cinema, de música, de col·lecció local, d'especialitzacions i de centres d'interès.

Els estàndards establerts per a les Biblioteques de Barcelona s'adeqüen als de la Diputació de Barcelona i els complementen.

4.1. Concepte de col·lecció única : Préstec interbibliotecari

La política de col·lecció a les Biblioteques de Barcelona es defineix partint de la base de col·lecció única i complementarietat de les col·leccions. Això vol dir que la suma de cadascuna de les col·leccions de les 40 biblioteques de la ciutat formen una sola col·lecció que es posa a disposició dels usuaris des de qualsevol biblioteca i a través del servei gratuït de Préstec Interbibliotecari entre les biblioteques de la xarxa urbana.

L'estructura de xarxa territorial amb biblioteques de Districte i biblioteques de proximitat que tenen objectius de servei i necessitats informatives molt vinculades al territori, fan que les col·leccions siguin complementàries i s'enriqueixin les unes amb les altres.

4.2. Especialitzacions

Les especialitzacions temàtiques, a les biblioteques de districte i en algunes biblioteques de barri, també contribueixen a aquesta complementarietat i enriquiment de la col·lecció. El resultat és una col·lecció heterogènia posada a disposició dels ciutadans de Barcelona en general, a disposició dels ciutadans de cada barri en particular i també de ciutadans amb interessos temàtics vinculats a les especialitzacions.

Les especialitzacions temàtiques es fonamenten en 3 eixos: col·lecció, programació cultural i col·laboracions i aliances amb altres institucions. Permeten enriquir el fons de les biblioteques sense detriment de la col·lecció en general, oferint un valor afegit a la col·lecció a escala global de tota la ciutat; responen a la necessitat de fer que cada biblioteca de la ciutat sigui diferent i que els fons es complementin i s'adaptin al seu entorn.

La tria del tema de l'especialització d'una biblioteca es fa en col·laboració entre biblioteques de Barcelona i el districte corresponent. Aquesta especialització és d'una part dels seus fons i es defineix d'acord amb les característiques del territori, les especificitats locals i altres elements que poden influir en l'elecció de la temàtica, i sempre tenint en compte la resta d'especialitzacions de les biblioteques de la ciutat per aconseguir un equilibri temàtic a la col·lecció única.

Les Biblioteques de Barcelona disposen de fons especialitzats en diverses temàtiques que completen els fons bàsics. Aquests fons especials tenen sentit en el propi territori, i per això es busca que tinguin una connexió amb l'entorn, però sobretot tenen una funció a nivell de ciutat, completant les necessitats informatives del conjunt de ciutadans.

Actualment 24 de les 40 biblioteques tenen una especialització temàtica que pot anar del còmic a les músiques urbanes o al cinema, i de la novel·la barcelonina fins a la fotografia, l'arquitectura o la cultura popular.

A banda de les especialitzacions totes les biblioteques disposen de petites col·leccions temàtiques, els Centres d'Interès, destinades a satisfer demandes i necessitats concretes dels usuaris, com ara col·leccions de suport a la recerca de feina, a l'aprenentatge d'idiomes o a l'educació dels fills.

4.3. Fons documental de la biblioteca Sofia Barat

Els estàndards d'una biblioteca que dona servei a una població de 44.000 habitants ens indiquen que el futur equipament hauria de disposar d'una col·lecció aproximada de 36.000 documents. Però en aquest cas al tractar-se d'un trasllat no està previst disposar d'un lot fundacional i caldrà comptar amb el fons documental de la biblioteca Sofia Barat.

En el següent quadre es pot observar com en xifres absolutes la col·lecció actual de la biblioteca està per sota del que marquen els estàndards. Tot i així, les biblioteques estan evolucionant i amb una xarxa molt consolidada de 40 biblioteques, el servei de préstec interbibliotecari gratuït, la tendència és la de reduir la col·lecció per guanyar més espais per a les persones. A l'hora de determinar la futura col·lecció s'haurà de tenir en compte les característiques de l'entorn, les preferències dels usuaris, i també serà determinant l'especialització que acabi tenint la biblioteca.

Fons documental de lliure accés	ESTÀNDARDS P3	FONS SOFIA BARAT
Fons general total	29.117	21.045
Coneixements	16.009	9.580
Ficció	7.285	6.562
Música i imatge	5.823	4.903
Fons infantil total	7.423	10.451
Coneixements	2.592	1.915
Ficció	3.677	7.314
Música i imatge	1.154	1.222
Fons total	36.540	31.496
Títols de diaris i revistes	166	59

5. Àrea d'influència

5.1. Característiques de la població de la Dreta de l'Eixample

Les dades oficials del darrer padró municipal indiquen que en el barri de la Dreta de l'Eixample hi viuen 44.105 persones, 20.610 homes (46,7 %) i 23.495 dones (53,3 %), percentatges molt semblants a la mitjana registrada per tota la ciutat.

Pel que fa a la distribució poblacional segons grups d'edat dels barri de la dreta de l'Eixample, igual que a la resta de la ciutat es detecta una gran concentració de persones entre els 40 i 64 anys d'edat.

Grups d'edat

	0-4 anys	5-14 anys	15-24 anys	25-39 anys	40-64 anys	65-79 anys	>80 anys
Dreta de l'Eixample	3,2%	7,3%	9,6%	26,1%	32,8%	13,7%	7,2%
Barcelona	3,6%	8,3%	9,5%	22,4%	35,0%	14,0%	7,2%

Lloc de naixement

	Barcelona ciutat	%	Resta Catalunya	%	Resta Espanya	%	Estranger	%
Dreta de l'Eixample	19.967	45,3	3.516	8,0	4.659	10,6	15.963	36,1
Barcelona	790.170	47,6	116.285	7,0	234.914	14,1	519.066	31,6

Les estadístiques sobre el lloc de naixement del barri de la Dreta de l'Eixample mostren que la mitjana de persones nascudes a l'estranger és superior a la mitjana de Barcelona, amb gairebé 5 punts de diferència. En canvi, la mitjana de nascuts a la resta d'Espanya és inferior.

Població estrangera

	Itàlia	França	Estats Units	Regne Unit	Argentina	Xina	Alemanya
Dreta de l'Eixample	2.225	1.279	627	622	544	526	521
	5,04%	2,90%	1,42%	1,41%	1,23%	1,19%	1,18%
	Itàlia	Colòmbia	Pakistan	Xina	França	Perú	Hondures
Barcelona	45.803	23.188	22.821	20.206	18.000	17.511	16.619
	2,76%	1,40%	1,37%	1,22%	1,08%	1,05%	1,00%

→ La població estrangera amb més presència al barri de la Dreta de l'Eixample és la italiana, i coincideix amb la resta de la ciutat. La segueixen la població de França, Estats Units i Regne Unit.

Nivell d'estudis

	<i>Sense estudis</i>	<i>Estudis primaris / certificat escolar / EGB</i>	<i>Batxillerat elemental / graduat escolar / ESO / FPI</i>	<i>Batxillerat sup / BUP / COU / FPII / CFGM grau m</i>	<i>Estudis universitaris / CFGS grau sup</i>
Dreta de l'Eixample	0,5%	6,3%	12,3%	23,3%	56,1%
Barcelona	1,4%	14,3%	22,1%	25,2%	35,5%

El nivell d'estudis dels habitants⁴ del barri de la Dreta de l'Eixample també presenta algunes diferències respecte al conjunt de la ciutat. La diferència més notable es troba en els estudis superiors, amb un percentatge del 56 % de la població respecte el 35,5% del conjunt de Barcelona. Per tant, el percentatge de població amb estudis universitaris i graus superiors és notablement superior si es compara amb mitjana de la ciutat.

Entorn socioeconòmic

I per acabar aquest anàlisi, passem a veure alguns dels indicadors socials i econòmics més destacats. La renda familiar disponible per càpita⁵ del barri de la Dreta de l'Eixample és molt superior a la mitjana de la ciutat. Agafant com a índex de referència Barcelona 100, aquest barri registra un índex de 175,9. Si ordenem els 73 barris de la ciutat de més a menys renda ocuparia la sisena posició, per tant, és un dels barris que registra una renda per càpita més alta de la ciutat.

Distribució territorial de la renda familiar

	<i>Índex RFD Barcelona = 100</i>
Provençals del Poblenou	175,9

⁴ Les dades referents al nivell d'estudi corresponen a la població classificada de 16 anys i més.

⁵ Font: Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona. Dades del 2017